HENRIK VON SYDOW
Riksdagsledamot

SVERIGES RIKSDAG

Konstitutionsutskottet
Ink 2006 -01- 18
Dnr 050-1848-2005/06

Stockholm 2006-01-18

Till riksdagens konstitutionsutskott

Undertecknad ber härmed riksdagens konstitutionsutskott att granska huruvida statsminister Göran Persson i ett uttalande den 17 januari 2006 brutit mot regeringsformens regler om Sveriges riksbanks självständighet och lagen om Sveriges riksbank.

I ett uttalande vid en presskonferens efter riksdagens partiledardebatt den 17/1 2006 kommenterade statsministern återigen en möjlig höjning av riksbankens styrränta. TT refererar i ett telegram från samma dag:

”Jag ser inga tecken på inflationstryck i svensk ekonomi. Det är möjligt att Riksbanken har information som vi inte har. Höjer de räntan så ska det bli intressant att läsa motiveringen till det”, uttalande Göran Persson.

Med uttalandet överskrider statsministern de gränser som regeringsformen ställt upp för att säkra riksbankens oberoende och integritet. Enligt 9 kap. 13 § regeringsformen är Riksbanken rikets centralbank och en myndighet under riksdagen. Riksbanken har ansvaret för penningpolitiken. Ingen myndighet får bestämma hur Riksbanken skall besluta i frågor som rör penningpolitik. Enligt 3 kap. 2 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank får ledamöter av direktionen inte söka eller ta emot instruktioner när de fullgör penningpolitiska uppgifter. Instruktionsförbudet omfattar enligt propositionen som föregick lagstiftningen alla penningpolitiska beslut.

Konstitutionsutskottet bör notera de bedömningar som också följde på statsministerns uttalanden. Handelsbankens chefsanalytiker Peter Kaplan bedömer i TT-telegram samma eftermiddag att Perssons uttalanden kan få betydelse för Riksbankens räntebeslut under våren:

”Det gör det mer komplicerat för Riksbanken att höja aggressivt framöver. Det kommer inte att stoppa en höjning eller två, men det blir svårt att höja tre-fyra gånger på raken utan att inflationen har börjat ticka upp”, uttalar Peter Kaplan.

TFN: +46 8-78645 21 • MOBIL: +46 702-156701 • FAX: +46 8-786 54 65
BESÖKSADRESS: Mynttorget 1 • E-POST: henrik.von.sydow@riksdagen.se

Konstitutionsutskottet majoritet har tidigare uttalat sig i 2003/04 KU20 om statsrådens penningspolitiska uttalanden:

”Regeringsformen innehåller numera en särskild bestämmelse som skall tillförsäkra Riksbanken ett liknande oberoende i fråga om bankens utövande av penningpolitiken. Som utskottet tidigare anfört ger detta anledning för statsråd att ta särskilda hänsyn även i fråga om uttalanden som berör detta ämne. Utskottet vill åter understryka behovet av särskild hänsyn när det gäller statsråds uttalanden om penningpolitiken. Det är enligt utskottets mening angeläget att ledamöter av regeringen med god marginal beaktar instruktionsförbudet om de gör uttalanden om penningpolitiken.”

Minoriteten i utskottet uttalande i samma skrivelse nedanstående:
”Regeringsformen innehåller numera en särskild bestämmelse som skall tillförsäkra Riksbanken ett liknande oberoende i fråga om bankens utövande av penningpolitiken. Som utskottet tidigare anfört ger detta anledning för statsråd att ta särskilda hänsyn även i fråga om uttalanden som berör detta ämne. Utskottet vill åter understryka behovet av särskild hänsyn när det gäller statsråds uttalanden om penningpolitiken. Behovet av hänsynstagande är särskilt angeläget när flera statsråd vill göra uttalanden om räntesatsen. Det är enligt utskottets mening angeläget att ledamöter av regeringen med god marginal beaktar instruktionsförbudet om de gör uttalanden om penningpolitiken. ”

Mot den bakgrunden och att statsministern ännu en gång framför synpunkter som kan uppfattas och av bedömare uppfattas som instruktioner till riksbanken bör konstitutionsutskottet granska Göran Perssons uttalande.

Med vänlig hälsning

Henrik von Sydow
Riksdagsledamot